

Erzurum yolu yarın açılıyor.. İspanyada çok kanlı boğuşmalar var!

Köy ve mektep..
Okumayan, okuyamayan köy çocuklarını nasıl okutmalıyız

Bugünkü telakkiye göre mektepsiz köy olamaz. Cumhuriyet idaresinin istediği köy, mektepli köydür. İnkılap fikirlerinin temeli mektepte atılır, köyün kültürü, aydınlık ocağı olan mektepten fışkırır.

Şehirlerde mektep ihtiyacı neyse köylerde de odur, hatta bir bakımdan köyün mektep ihtiyacı şehirden daha çoktur ve daha önde gelir. Şehirlerde türlü aydınlık vasıtaları vardır, kulüpler, sinemalar, konfranslar, derli toplu cemiyet hayatı ve münasebetleri, medeni nakıl vasıtalarının taşıdığı insanlar ve fikirler, gazeteler, kitaplar, ağzdan ağza, kulaktan kulağa yayılan sözler ve haberler.. Bütün bu vasıtalar, fikirleri açan, kataları dolduran varlıklardır ki, köylerimiz bunlardan mahrumdurlar.

Şehir muhitile köy muhiti birbirinden çok uzak, birbirinden çok başkadır. Biri ötekine nazaran çok ileri gitmiş, öbürü berikine nazaran çok geride kalmıştır. Bu iki muhiti birbirine ne yaklaştırmak, gereken ve önde gelen işlerinden biridir mutlaka!

Köylerde nasıl mektepleri-miz olmalı, okumayan, okuyamayan köy çocuklarımızı nasıl okutmalıyız, her halde, önemle düşünülecek ve ele alınacak ön işlerimizden biri de budur.

Her şeyden evvel söylemek isteriz ki, köy çocuklarını tamamen okutmak derli toplu olmaları ve çok dağınık bir halde bulunan köylerimizde pek de kolay değildir. Köy evlerini bir araya toplayıp derli toplu köyler kurmak mümkün olmadığına göre, okuyacak çocukları bir araya toplamak ve bundan başka köy ihtiyaçlarına göre muallim yetiştirmek lazımgelmektedir. Bu bahis üzerine tekrar döneriz.

Bekir Sükuti Kulaksızoğlu

Dil bayramı

Her tarafta büyük tezahuratla kutlandı
Ankara 27 — Yurdun her tarafından almakta olduğumuz telgraflar, dil bayramının büyük tezahuratla kutlanmış olduğunu bildir mektedir.

Hava taarruzundan korunma denemesi
Ankara 26 — İzmirde hava taarruzuna korunma denemesi muvaffakiyetle yapılmıştır.

Fransız grevi devam ediyor
Ankara 26 — Fransadaki grev hareketi genişlemekte devam ediyor.

Başvekilimiz şark vilâyetlerini Tetkik gezisine çıktı...

Ankara - Başbakan İsmet İnönü şark vilâyetlerine bir tetkik gezisi yapmak üzere bu sabah dokuzda trenle şehrimizden ayrılmıştır.

İspanyada müthiş boğuşmalar oluyor. Ölenler pek çok... Halk da hapishanelere hücum ederek Asî rehinelere öldürüyor!..

Ankara - İspanyada dahili harp etrafında alınan haberler Bilbaun tayyareler tarafından bombardıman edilmesi yüzünden bir çok kimsenin ölmüş olduğu ve halkın bundan heyecana gelerek hapishanelere hücum ettiklerini ve burada bulunan asî kuvvetlere alt rehinelere öldürdüklerini bildirmektedir.

M. Gatz

Tabiiyat meraklısı bir Alman, genç karısı, iki kürekli küçük kayığıyla 80 günde İstanbuldan Trabzona geldiler..

Hamburg polis müdür muavini ve tabiiyat meraklısı M. Gatz, yeni evlendiği genç karısıyla Hamburgdan Peşteye gelmişler ve peşte den bir çifteli küçük kayıklarına binerek Tunadan geçmiş ve Karadeniz yoluyla İstanbula varmışlardır. Seyahatları 8 Temmuzda İstanbuldan Karadenize çıkarak Sahil boyunca şehir, kasaba ve köylerine uğrayarak 26 Eylülde limanımıza gelmişlerdir.

M. Gatz bu sabah matbamızı ziyaret etti. Bu seyahatı küçük bir kayıkla yapmaktan maksadı Karadeniz Türk kıyılarının güzelliklerini yakından görmek ve bundan başka da Türkiye kıyı ve dağlarında bulunan kabuklu Salyangozlar hakkında bir tetkik ameliyesi yapmaktır. Almanya'da a gaçlara arız olan böcekleri Salyangozlara yedirmek yolunda bir tecrübe yapmaktadır. Gatz gezdiği yerlerde gördüğü Salyangozları toplayıp eşyasını getiren yedek kayığa yüklemektedir.

bu salyangozları Almanyaya götürecektir. Tecrübe muvaffakiyetle neticelenirse aynı zamanda bir hizmet dahî etmiş olacaktır.

Genç Alman, şehrimizden Zigana dağına çıkacak yüksek yerlerdeki salyangozlar üzerinde de tetkikler yapacaktır. M. Gatz Bayburda kadar giderek tekrar şehrimize dönecek ve buradan yine sandalile Hopeye kadar deniz seyahatini uzatacağıdır.

İncir, üzüm satışları

Ankara 27 — bu hafta İzmir borsasında on dört bin sekiz yüz altmış beş çuval incir, sekiz bin yüz altmış çuvalda üzüm satılmıştır.

Kurutulan Bataklıklar..

Ankara 26 — Aksarayda kurutulan karasaz bataklığı göçmenlere verilmiştir. bu yerler ekilmeğe başlanmıştır.

Trabzon - Erzurum münakalatı...

Maçka yolu tamir ediliyor
Yol yarın hertürlü vesaitle açılacak..

Sellerin fena halde bozduğu Trabzon - Erzurum yolunun Trabzon - Maçka arası bir an evvel münakalata açılmak üzere tamir edilmekte olduğu malumdur. 32 inci kilometroya kadar binek otomobillerle dar kalıslırlı kamyonetler geçebilmekte ve 32 inci kilometrodan sonra 50 metrelik bir kısım üzerinde aktarma suretile nakliyat temin edilmektedir.

Yolda 150 mükellef ve daimi yol amelesinden üç postadan

Erzurum - Demiryolu

da bulunsun) demişti. Bu on kelimelik telgraf Sarıkamış muharebatının ilk ve son raporu değildi.

Kânunusani başında Ankaradan kalkacak bir koldunun Kafkas cephesine nasıl ve ne vakit gelebileceğini hem kendisi ve hemde karışındaki Rus kumandanı (Prijevolski) pekâlâ bilirdi. Akibet Erzurum ve ona müteakip Trabzon, Erzurum ve havalisi sukut etti. Çarlık Kazaklarından kurtulmak isteyen Türk analarının, yavrularının kolları üzerinde sürükliye sürükliye ve birer birer can verdiklerini göre göre çıldırdıkları sahîh olduk. Köprüköy muharebatının ferdasında yaralıları için Ulukışladan yola çıkarılan pamuk ve sargı bezleri 27 gün sonra harp cebhesine vasil olabilmisti.

Tirenle Ulukışlaya çıkan bir kütayı askeriye harp cebhesine dahil olmak için 40 - 50 gün buzlar üzerinde yürümeye ve yürüdükçe derimeğe mahkûmdu. Bu faciaları gözleriyle görenler bu yüksek teşebbüs karşısında

Doğu Haberleri

Doğu illerinde kalkınma

Karakösedede bayındırlık

Karaköse — (Yeniyo!) Karakösedede sîbaylar için fırkaca en modren bir şekilde ufak pavjonlar inşa edilmiştir. Birbirini katetmek suretile açılan iki güzel cadde Karaköseyi süslemektedir.

Diyadinde mektep açıldı

Diyadin — (Yeniyo!) Diyadinde yapılan ilk mektebin açılma töreni umumi Müfettiş ve Vali huzurlarile yapılmıştır.

İspanyada vaziyet..

Ankara 26 (A. A.) -- General Mola kuvvetleri didi bir mukavemet görmeksizin Bilbaoya yürümektedirler.

Leningratta 12 - 20 Kazandık

Ankara 26 — Dün Leningratta Türk ve Leningradlılar arasında yapılan eskrim müsabakasında Türkler 12 - 20 kazanmışlardır.

başka da ayrıca ücretli üç posta ve Erzurumdan gelen işin-kâm müfrezesi çalışmaktadır. Yolun dere tarafından tahrip edilen kısımları, dağ tarafından tevsi edilmekte ve bu suretile geçit temin edilmektedir. Yolun, yarın her türlü vesaitle açılacağı haber alınmıştır.

Kara bezle Namus Telâkkisi

Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılma sebeplerini inceleyen içtimaiyatçıların, bu sahada buldukları bir çok sebepler arasında, bir tanesi vardır ki, bugünkü yazımızın mevzuunu teşkil ediyor.

Bu sebep, kadının şehirlerde umumî hayat mücadelesinden kısa bir tabirle, uzaklaştırılması cümlesi ile izah olunabilir. Biliyoruz ki, her memlekette şehir hayatı, her site hayatı, o memleketin yaşayışına, gidişine daima müessir olmuş, ve daha geniş bir tetkik aede esi ile baktığımız la, şehrin umumî yaşayış tarzı, milletlerin ileri ve geri gidişlerinde en ön plânda rol almıştır.

Osmanlı topluluklarının tereddidi devirleri tetkiklerimizin bize gösterdiği üzere, kadını eve kapamak, yüzünü kara bir bezle örtmek, hülâsatan milletin müstakbel annesini, en kıymetli yetiştiricisini, behimelerle bir tutmakla başlamış bulunuyor. İşin en fecî tarafı, ürfü adetin, hatta din mevzuallarının bile emrettiği bu mihniyet, bir de namus müeyyidesi ile, tahkîme uğramıştır ki bundan sonra, sokakta gezin, yüzünü hazara açan ve hayat mücadelesine zaretler dolayisile atılan kadın ahlaksız mevkuine düpedüz, düşmüş ters yersiz bir görüş icabı, düşünülmiştir. Netice ne olmuştur? Diyeceksiniz...

Buna verilecek cevap kısaca, ve misallerin bolluğu önünde, vazih olacaktır:

1 — Kadın, eve kapandığı andan itibaren, mütereddi olmuş ve mütereddi bir site neslinin türemesine yol açmıştır.

2 — Bir arşın kara bez, ahlâk telâkkileri zaif, bakan marazi sukuta uğramış bir kadını kurtarmak şöyle

Dokuzuncu ders

Siyasal Partiler

RECEP PEKER

meseledir. Bir devletin kendi ulusal ekonomisini geliştirmek ve bunu korumak için alacağı tedbirler, yapılacak dış tesirler bozulmamalıdır. Meselâ, gümrükte serbest olamamızı kayıd altında tutacak bir tesir, ulusal ekonomik varlığımızı öldürür. Bir devlet kendi ticaret muvazenesini tanzim edebilmek için karşı devletlerle pazarlığa girer, bu pazarlıkta her iki tarafın karşılıklı faydalarına uyan şekiller tesbit olunur. Bütün takaslar kontanjantmanlar, kli, ingler müstakil devletlerin karşılıklı yapacakları işlerdir. Bunları ulusal faydayı koruyacak karşılıklı şartlar içinde yapamayan uluslar için yaşama imkânı yoktur. Esasen eski kopitülasyonların, İstiklâl bahsini adli kısmınca olduğu gibi, maliye, gümrük ve ekonomi bahislerine yaptığı tesirler baştan aşağıya Osmanlı devletini felce uğratmış ve onu kör ve topal bir hale getirmiştir.

İstiklâlin ekonomide serbest olmak şartı içinde, gümrük himayelerinin yapacağı tesirler burada kısaca anlatmaya değer. Ulusal pazarın korunması, bugünkü anlayışla ulusal sınırların korunmasından hiç farklı değildir. Bir ulusun iç pazarlarına yabancı manüfaktürünün ayak basması arasında bir fark tasavvur olunmamalıdır. Karşılıklı anlaşma üzerine kurulmuş esas başında bizim hesabımızı ve rızamızı aşarak sınırlarımızdan giren bir vagon yabancı eşyanın yurda yapılmasından, bir düşman kuvvetinin bir yurd parçasını istilâsının uyandırdığı acı duyulmalıdır. Her iki sinde de, nevilere başka ve fakat tahrip mahiyetleri aynı olad istilâ olarak tanımalıyız. Ecnebi kültürün bir yurd içinde yurddaşları ulusal kültürün tesirleri dışında tazyik altına

Arkası var.

NOTLAR

Muhitin sempatisini bîhakkin ezbu celbetmiş olan ene, jik baro başkanımız Bay Azmi Özer, herkes bilir ki, dün de bugün de Arsene gitmemiştir. Zaten onun kafası, yüksek mevkî, ilmi meziyetleri, ileri, daima ileri hamleleri, yurt ve yurtdaş severliği, nutukları, hitabeleri, teberru bahislerinde fiilen önyak oluşları, bu gibi isnatlardan daima münezzeh ve daima beri olduğunu göstermeğe kâfi değil midir?

Öyleyse mahut tabancalı fotoğraf iftirası nedir? mürettep olduğu aşıkâr olan bu sinemanın mürettep ve kahramanları kimlerdir acaba? Kim olursa olsun, yalnız şunu söylemek isteriz ki, ne sabık, ne de lâhik arkadaşlığa yaraşmıyor bu.....!

On gün önce kömür 100 para idi, bugün 5 kuruştur. Aradaki bu 100 de 100 fark niçin?

Mühim Haberler

İngiltere, Fransa, Amerika, paralarının kıymetini karşılıklı tayinde mutabık kaldılar.. Başvekâlet paramızın kıymeti hakkında bir tebliğ neşretti..

Ankara 26 (A. A.) --- Fransa İngiltere, Amerika hükümetlerinin paralarının kıymetlerini karşılıklı tayin etmek hususunda mutabık kaldıkları resmen bildirilmiştir. Bu suretle evvelce altın esasından ayrılmış dolar ve sterling gibi Fransız Frangıda altın esasından ayrılmaktadır. Buna ait

kanunları müzakere için Fransız parlamentosu pazarisine toplantıya çağırılmıştır. Başvekâletin 26-9-1936 tarihli aşağıdaki tebliği bu husustaki vaziyetimizi izah etmektedir:

1 - Yabancı dövizlerin kıymeti üzerinde yeni tahavvüller vuku bulursa hükümet Türk lira-

sının kıymetinde bu tahavvüller tabi olarak bir tenezzül yapmamağa karar vermiştir.

2 - Hükümet Türk lirasının bugün kıymeti memleketin iktisadi ve mali ihtiyaçlarına en iyi tekabül ettiği kanaatındadır.

3 - Türk lirası altına tahvil olunabilir. Dövizlere izafeten al-

tırna nazaran şimdiye kadar fiili olarak kazanmış olduğu mustakar kıymeti muhafaza edecektir.

4 - Bu esas dahilinde Türk lirasının diğer dövizlere nazaran kıymet nisbetlerini merkez bankası vakit vakit hesap ve ilân edecektir.

Erzurum - Demiryolu

- Baştarafı 1 de -

Şarka giden bir memurun ızdırabile garba tayin olunan diğerinin sevincine, bir birinin zıddı düşüncelerine, hatta hizmet telekki farklarına saik nedir? Birinin oturduğu yerden ayrılmamak, diğerinin bir an evvel kurtulmak için gösterdikleri heyecan ve tehalük ne içindir? Sark ve garbi nihayet 1500 kilometrelik bir çerçeve içinde bulunan bir memlekette bu kadar aykırı bir zihniyetin elbet bir manası vardır! Bu mana içinde mahrumiyetler, meşakkatlar ve nihayet Kürt isyanları mündemiçtir.

(Erzurum - Van) yolunda kızımın araba altında kanlar içinde kaldığını ve ansızın ağıladığını gördüğüm dakika her halde ozaman memleketin mukadderatına hakim olanlara şükran hisleriyle mütehassis olmadım.. 329 Senesinde bir kuduzun ısırdığı beş evladını Darül kelpiye yetiştirmek ve kurtarmak için her fedakârlığı göze alan Ercişli Süleyman ağa bitmez tükenmez yolâ çocuklarının kudurduğunu gördüğü zaman demir yolu mahrumiyetinden dolayı hü kûmete hayır dua etmemiştir.

İşte Erzurum Şumendüferinin idare mefhumu budur. Bilmem kaç asır şark vilâyetimizden bir kısmını canlandıran, Trabzon limanını şenlendiren ve büyük bir va-

tan parçasını zenginleştiren İran transit yolunu basra körfezine çeviren saik şümen düfer değildir? Sark demir yolu büyük servet menbaini gene eski tarihi istikametine döndürdüğü zaman o diyar halkı yeni bir refaha kavuşacaktır.

Şarkın sinesinde gömülü kalan madenler, petrolar şark şumendüferleriyle meydana çıkacak ve milletin saadetina sebep olacaktır. Bu gün garbden şarka, şarktan garba giden her şey kilometre katettikçe kıymetlenir, eşyanın kıymeti asliyesini de geçer. İstanbulda kırk kuruşa satılan bir okka Şeker Erzurumda Doksan, Karsta, Ardahanda kırka verilen yağ İstanbulda yüz kuruştur. Erzurum, şark şumendüferi eşya kıymetinde ki bu meddüczeri hattı itida le sokacak ve memleket yaşıyışında yolsuzluk yüzünden tevellüt eden ve serveti umumiyemize dokunan bu yıkıcı farkleri ortadan kaldıracaktır. İşte Erzurum şumendüferinin iktisadi muhassalası da budur.

Büyük şef, Büyük halâs kâr İzmir iktisat kongresinde daha bundan on sene evvel Türk milletinin iktisat sahasında da yürüyüş yolunu gösterdiği program da şumendüfer davasını devlet ve millet hayatiyeti ile başbaşa tutmuşlardı.

Bu hayatiyet meselesinde

Frank düştü

Borsalar iki gün kapalı

Ankara 27 — Frangın kıymetinin düşürülmesi yüzünden Pazartesi ve Salı günleri bir çok ecnebi borsaları kapalı kalacaktır.

en yüksek hassasiyeti mütemadiyen gösteren Başvekâlet İsmel Paşa Hazretleri şumendüfer siyasetinde ancak yarım asra girebilecek muvaffakiyeti yedi sekiz sene gibi kısa bir zaman içinde sigırmış ve memleketin en mühim noktalarını bir balık ağı şeklinde demir yollarla bir birine bağlamıştır. Tarih, Lozan muahedesi, Türkün İstiklâl hüccetini imzalayan eli şükranla yad ederken Erzurum şumendüferinden dolayı kendilerine daha yüksek bir hisse iktidar, kaydedecektir. İşte Erzurum demir yolunun ahlâki telekkiside budur..

Sayın Tahsin Uzerin yıllarca evvel yazılmış bu değerli baş makalesinin hatırlamda kalanlarını yazdım. Nemutlu Tahsin Uzere ki Erzurum demir yolu ilk kazmasını da kendi elile vurdu ve doğu ellerine Türk Cumhuriyetinin verdiği ehemmiyeti ve ilk müjde çanını bizzat çaldı.

Durmuş Türkmenoğlu

Kara bezle Namus telâkkisi.

- Baştarafı 1 de -

dursun, onun cemiyet içindeki dürüst olmayan hareketlerini kolaylaştırmış, maskelemiştir.

3 — Tahsilden, görgüden zorla uzak tutulan genç kız, daima hürâfelerin, ve ters görüşlerin hazırlayıcısı derekesine inmiştir.

4 — Müstahsil olabilecek ve namusu ile hayatını temin edebilecek kadın, bu ters telekki muvacaheesinde, müstehtlik olmak zorunda kalmıştır:

5 — Osmanlı sitesinin bu yanlış zihniyeti, büyük bir tali eseri olarak halkın ekseriyetini teşkil eden köylü tabakasına nüfuz etmemiş ve memleketin en büyük kuvvetini teşkil eden bu tabaka, şehirden ve site den ayrılarak kendi benliğine bu adeti sokmamıştır.

Hülâsa olarak hayd ettiğimiz bu hal, artık yeni rejimde son günlerini yaşamaktadır.

Gelecek sayıda bu mevzu tekrar döneceğimizi, okurlara arz ederken, Trabzon belediyesinin yeni Türkiye kiyeye pek yakışan çarşaf ve peçe memnuiyetini, bir kerre daha alkışlamaktan kendimizi, alıkoymuyoruz.

OVER IŞIK

Fındık kabuğunda ihtikâr var!

Kanun ihtikârı yasak etmiş, ve ihtikâr yapanlara ceza kesmiştir.. Halbuki fındık kabuğunda müthiş ihtikâr var!

Bir taraftan fındık kabuğu fakir fukaranın yakacağıdır, derken bu fakir fukara yakacağı üzerinde dönen türlü ihtikâr dolaplarını ne görüyor, ne de muhtekirlere karşı en ufak bir tedbir almak lüzumunu hissediyoruz!

Bir avuç kabuk daha şimdiden 25 kuruşa çıktı, fakat bu 25 kuruş da kâfi görülmemiş olacak ki, elinde yirmi beş kuruş olan zavallı, kimsesiz kadınları, fabrikalardan "yoktur!" cevabı geri çevirmek modası ihdas edilmiş oldu! bir kı-

sım fabrikalar, kabuklarını satmamağa ve depo etmeğe başladılar, gerçi ticaret serbesttir, ister satın ister satmasın, fakat bugün 25 kuruşa satmıyarak kabuğunu gizliyen fabrikalar, iki üç ay sonra bu gizledikleri kabukları meydana çıkararak apaşıkâr 45 - 50 kuruşa satarken buna da bir şey demeyecek ve ses çıkarmıyacak mıyız? yoksa bu da mı ticaret serbestliğinin çerçevesi içinde görülecek, bu da mı malûm ve mahut nemelâzimlikle karşılanacak ve geçiştirilecektir?!

Hayır, bin kere hayır, bu hareket meşrû ticaret değildir, ihtikârın tamamen ve tamamen kendisidir! Bu ihtikârın, önüne geçmek için tek bir yol vardır: Fındık kabuğuna narh koymak yolu!

Giresonda 10,12,5 kuruşa satılan ve sattırılan fındık kabuğu Trabzonda 25,45 kuruşa mı satılmaktadır. Fındık kabuğunu Giresonda 10,12,5 kuruşa sattırarak sebep ve amiller Trabzonda da tamamen ve tamamen varit ve mevcut değil midir?

Fındık kabuğu üzerinde kurulan ve çeviren ihtikâr dolaplarında hamamlarla

furanlarda büyük ve başlıbaşına denemek derecede amel olmaktadırlar. İhtikârın sebep ve illetlerini mutalâa ederken, hamamlarla furanları da gözönünde tutmak, alınacak tedbir çerçevesine bu mevzuu da ithal etmek zarureti vardır.

Fakir fukarayı soydurmağa vicdanî hislerimiz isyan etmeli, kanunun yasaklarına aldırış etmeyenlerin gayri meşrû ticaret mülahazalarını fiil sahasına çıkarmalarına müsaade etmemeliyiz!

Narh usulü, yeter bir tedbirdir, bu kadarlık zahmetten kaçınmıyalım...

Sağlık Köylüye öğütler

ÜÇ BELÂ:

Frengi, Fuhuş, İçki

Yazan: TÜRKÂN

Durmuş Türkmenoğlu

İÇKİ

[12]

İnsanın bilmediği aklının ermediği ve eremeyeceği kadar büyük felâketler yaratan bu üçünün bütün zararlarını saydım bu satırlarımı burada bitirmek isterken vatandaşlarımdan beklediğim bir şey varsa içki mübtelası olmamalarıdır.

Üç kardeş, Sayın köy genç, kadın gece rüyana giren, gün'üz aklına gelen bir şey olmasın. Sen de evleneceksin, çocuk çocuğun olacak. Her şey zamanında gerektir. Vakitsiz zoraki olan hiç bir şeyden fayda gelmez ve tat olmaz.

Sen nasıki alacağın kızın senden evvel bir erkekle düşüp kalkmamasını ister sen sen de evleninceye kadar başka bir kadınla düşüp kalkma ve el değirme. köyündeki tek mil kızlar senin kardeşindir. Büyükler Teyzen, anan, halandır. İçlerinden bir tanesini kendine can yoldaşı, iş ve aş eşi edininceye kadar sakret. Hiç birine aykırı bakma. Onlardan birini bir tehlike içinde görsen meselâ denize düşse hemen alıp kurtarmazmısın? Yoksa onlardan birini boğulsunmu, acımı çeksin diye denize atarmısın? Yok değilmi?.. Tıpkı onun gibi köyünden bir kız, bir kadın fena yola sapacak olursa onun o fenalıktan kurtarmak, korumak senin en büyük en başta ödevindir.

Evlenme çağı, günün gelinceye kadar bir kıızı seversin. Sevgi insanı yükselten bir duygudur. İnsan bir şeyi, bir kimseyi severse gözetir, onun iyi olmasını ister, Sevgide güçlük, fenalık yoktur. Sende ne kendini küçült ne karşındakine fenalık et. Ele ve dile düşmeyen bir sevgi her gençin hakkıdır sonu evlenmek, temiz bir iş yurması, yaltırlıklı bir varlık ve kazanç ocağı kuracağın bir kızla sade ve kalpten kalbe seviş...

Çalış çabala yarını ele al ve evlen.

- Arkası var -

Halk Manileri

Derede kunduz olur
Gün doğar gündüz olur
Tali yar olana
Her taraf dümdüz olur!

Bahçede kabak olur
Pişer bir tabak olur
Çalışkan insanların
Yüzü daim ak olur!

Sütün üstü kaymaktır
Kaymanın rengi aktır
Hayatta lezzetli iş
Tarlada çalışmaktır!

Kışın yapırlar açmaz
Kar yağar yağmur saçmaz
Çalışmaktan kaçmazsan
Para da senden kaçmaz!
Baba Salim Öğütçen

ANKARA

Türkiye'deki yeni oluşun bir izahı

Yazan :

Norbert Von Bischoff

Avusturyanın Ankara

Elçiliği sabık müsteşar

Türkçeye çeviren :

Burhan Belge

[44]

ödiyememiş, dalkavuklarını tatmin edememiş, borçlandığı paraların mürabaha faizlerine yetmemiştir.

Bunun üzerine yeniden borçlara girilerek yeni karşılıklar gösterilmiştir: Tütün monopoli ve yeni vergiler. Bu yeni vergiler öylesine idi ki, Avrupalı mülkâr dış ticaretine zarar vermiyecek ve altının dışarıya doğru tulumba edilmesine yardım edeceklerdi.

Karşılıkların ve borçların daresi ise, ancak yabancıların kenderi tarafından yapılabilirdi. Bundan tabii bir şey olabilir miydi? Bunlar, Paris'te yahut Beyoğlu'nda mükellef saraylarda otururlardı. Avrupa'nın padişahı ve vezirlerinden daha nüfuzlu olan bu banka ehli ve eşrafı, birbirleriyle durmadan çekişirlerdi. Bir noktada yalnız beraberdiler.

Hepsi de şuna kani idi ki, Tanrı'nın arzu ve emrine tevfi kan, bütün bu muazzam imparatorluk ve bütün onun içinde çalışan insanlar için, hayatta bir tek gaye vardır. O da, dünyanın her tarafına dağılmış olan "hâmil" lere: vukufu bir finans hokkabazlığı sayesinde sayıları durmadan artan kupoları karşılık olarak, senede iki defa, tam vadesinde faiz tediye etmektir.

Zencir, görülüyor ki, bir tek halkası eksik olmamak şartıyla, başladığı noktada, kapanıyordu. istisnasız olarak bütün büyük manivelalar ara manivelalar, politika ve idarede, hukukta ve maliyede, ekonomide ve münakalatda, ya frenlerin yahut padişahın tebaası olmakla beraber çorbacılarını nüfuzlu frenlerin ocağında pişirmesini tercih eden açık göz Lövantenlerin, Yahudilerin, Rumların ve Ermenilerin eline geçmişti.

Böyle ür teşkilattan sonra, bütün bu paraları çalışarak meydana çıkaran milletin bizzat kendisine kalan; harap kasabalar, biçare köyler, tahribe uğrıyan ormanlar, yağmura susamış tarlalar ve ne hekim ne de hoca yüzü görebilen insanların payına kalan, bir kocaman hiçti.

- Arkası var -

Gençlik

Vahşi ormanlar arasında..

5 Sedat Ülgener

Nihayet köye vardılar Buranın yerlileri oldukça medeni insanlardı. Ellerinden demircilik bakırcılık gibi daha bir çok sanayiler geliyordu. besbelli ki ! Bunları İngilizlerden öğrenmişlerdi. Çünkü burası bir İngiliz müstemlekesiydi. Şimdi eşyalarını neye yükleyeceklerdi.

Yılmaz bir yerliye yaklaşıp İngilizce :

- Burada at, eşek yok mu ?

- Burada öyle şey yaşamaz.

- Neden ?

- Demir de aradan atıldı :

- Neden yaşamaz ?

- Çünkü burada Çeke denilen bir nevi sivri sinek vardır.

Adam sözüne devam ediyordu.

Anlaşılan bu adam buranın, bu köyün başkanı olsa gerekti.

Çünkü oldukça iyi bir İngilizce biliyordu. Malûmatı da iyi idi, adam sözüne devamla :

- arkası var -

Köylülerimize Öğütler

Sağlığımızı Koruyalım.

Barsak Kurtları

[1]

Evelleri kötülüklerine pek inanılmıyan, ehemmiyet verilmeyen barsak kurtlarının barsakta bulundukları müdetçe hazım bozuklukları, ameller ile kendini gösteren barsak iltihapları, birçok mikropların barsakta yerleşerek hastalıklar yapmasına yarayan barsak yaraları, tifo hastalığı, apandisit (kör barsak) hastalığı, barsak kanaması, barsak tıkanması, beslenememek, kansızlık, akciğer, kara ciğerde ve daha nazik azalarda çibanlar ve daha bunun gibi birçok kötülükler yaptığı göz önüne getirilir ise bunların ne kadar zararlı olduğu ve bunlardan kurtulma çarelerinin ne kadar büyük ehemmiyetle aranılması lâzımgeldiği anlaşılır.

Barsak kurtları saz yaprağı gibi yassı yani şerit halinde veyahutan saman çöpü gibi yuvarlak olmak üzere iki şekildedir.

Bu kurtlar barsağın içine ağızları da, dişleri ile yapışıp ya kan emerek veyahutan barsağın iç zarlarını yiyerek

yaşarlar, örerler. Hatta bazan barsağı bile derlerler.

Yassı şerit gibi olanlara (Tenya) ; saman çöpü gibi yuvarlak olanlara (Solucan) adları verilir.

TENYALAR :

Yumurtaları ile bulanmış, pislenmiş şeyler veyahutan Tenyalı hayvanların etleri veya balıkların etleri eyice pişirilmeden yenir ise insanlara bulaşır.

Barsakta yaşayan Tenyaların (şerit) lerin boyları bir metreteden sekiz metreye kadar uzun olabilir.

Ayrıca kanda yaşayan Tenya (şerit) ler de vardır ki bunlarda çok ağır, tehlikeli hastalıklar yaparlar.

SOLUCANLAR :

Hemen dünyanın her tarafında görülür. İnsanların ince barsaklarında yaşarlar ve orada

çiftleşirler, ürerler.

Boyları 40 santimetreye kadar uzun olabilir.

Solucan yumurtaları pislik ile vücuddan dışarı çıkarlar bu pislikle gübrelenmiş sebzeler veyahutan bu pislikle kirlenmiş sular ile ıslanmış, yıkanmış şeyleri yemekle insana bulaşır.

Solucanlar yerlerde kirlenmiş, bulaşmış oyuncaklarını ağızlarına götürür veyahutan kirli yerlere düşmüş yiyeceklerini alıp yiyen çocuklarda barsakta sayısı bin kadar solucan bulunduğu görülmüştür. Solucanlar barsağın içinde kan emerek yaşarlar. Bunların arasına pislikle düştüğü görülür, bazan da mideye çıkar oradan da ağıza kadar gelir ve ağızdan düşer.

Arkası var

Komşu Rusyada

Madencilik

Tacikistanda yeni jeolojik keşifleri

Otuz jeolojik heyet, bu yıl Tacikistan ve Pamir'de tetkiklerde bulunmaktadır. Bu tetkikler neticesinde Tacikistan dağlarında yeni yeni Antimuan, Arsinik, Vulfram, şaffaf barit, izlanda sfatı kurşun çinko ve bakır madenleri bulunmuştur. Budamarların bir çoğu pek zengindir.

Ayrıca bir kaç grup ta, 1937'de Moskova'da toplanacak olan Beynelmîl jeoloji kongresinde bulunacak yabancı ailelerin memleket dahilinde gezintisi için bir yol çizmektedir.

(T. A.)

Madencilik

Çaturi madenlerinin yenileştirilmesi

Tiflis civarında kâin Çaturi manganez madenlerinin yenileştirilmesi hakkındaki

teknik proje kabul olunmuştur.

Yakında tatbikine geçilecek bu proje mucibince, madenin randımanı mahsus derecede artacak ve ayrıca iki büyük fabrika yeniden inşa olanacaktır. Proje, endüstriyel faaliyetin bu genişlemesi ile birlikte işçilerin fazla laşacağını da nazarı dikkata almakta ve onlar için de evler ve kültürel müesseseler yapılmasını da düşünmektedir.

[T. A.]

Sopr

Sovyet kadın alpinistleri

Stalinabad'daki kızıl Ordu kumandanlarının zevcelelerinden müteşekkil 19 kişilik bir kadın sporcu grubu Hisar dağlarının en zor tepelerinden birisine çıkmağa muvaffak olmuştur. Denizden 3000 metre irtifada bu grup kuvvetli bir fırtına ve du yağmur üzerine derhal buz tutan kayaları aşarak 4.150 metre irtifadaki tepeye bir Sovyet bayrağı dikmişlerdir.

T.A.

Ağrılara

karşı!

En emin

çare...

Aspirin

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.

Ambalaj ve komprimelerin üzerinde halisliğin timsali olan markasını arayınız.

Mehmet Mercan

Lâstik ve maden üzerine Tamga, mühür, İmza imalâtı

Saat, Fennî Gözlük, alât ve edevatları ve saat tamirâtı mağazası

Trabzon Semercilerbaşı No. 73

Ortahisar - Kindinar yolunun kaya hafriyatı ve imlâ ameliyesi eksiltmsi

Belediye encümeninden :

Ortahisar - Kindinar yolunda (2222) lira (42) kuruş bedeli keşifle yaptırılacak kaya hafriyatı ve imlâ ameliyesi onyedı gün müddetle açık eksiltmeğe konulmuştur.

Bu işte ehliyeti olan taliplerin evrakı müsbite ve yüzde yedi buçuk teminatı muvakkata makbuzlarla birlikte eksiltmenin icra edileceği 9 Teşrinievvel 1936 Cuma günü saat 14 de Encümene muracaatları ilân olunur.

25 28 1 5

1936 - 37 sinema mevsiminin en güzel filmlerinden

MEÇHUL MUGANI PAGANİNİ

İVAM PETROVIÇ tarafından temsil edilen büyük operet.

Pek yakında Yıldızın kışlık salonunda.

S. M. İngiltere Kırâlı EDVARD'ın Çanakkale ve İstanbul ziyaretlerini, Atatürkümüz tarafından istikbalini yeni sinema mevsiminin ilk programı birlikte Yıldız sinemasında görmek için hazırlanınız !!!

Borsalar

27 Eylül 1936

Hamburg borsası**Gireson fındıkları**

İç fındık hazır	70
" " vadeli	
Kabuklu fındık hazır	30
" " vadeli	

Trabzon fındıkları

İç fındık hazır	69
" " vadeli	
Kabuklu fındık hazır	29
" " vadeli	

İtalya fındıkları

İç fındık hazır	650
" " vadeli	600

Berlin borsası

Türk yumurtaları	
Küçük mal	12
Orta "	12,25
İri "	12,50

İstanbul kambiyo borsası

Peçeta	7,135
Liret	10,094
Rayışmark	1,97,71

İstanbul ticaret borsası

İç fındık Gireson	61
" " Trabzon	61
" " Akçekale	61

Trabzon Borsası

28 Eylül 1936

İç fındık	62,50
Tambul "	29
Sivri "	27,50
Foşa "	28
Badem "	27
Karkalak "	00
Yumurta birinci	1100
" ikinci	2000
İşlenmemiş	250
Mısır	5,50
Fasulyalar	
İnce mal	10
Horoz fasulya	12
Unlar	
İstanbul birinci	13,90
" ikinci	13,20
Samsun birinci	12,00
" ikinci	11,00
Muhtelif birinci	13,90
" ikinci	12,50
" üçüncü	12

Koyun, Sığır eti eksiltmesi

Askerî satın alma komisyonundan:

Trabzon askerî hastanesi ihtiyacı için (10000) kilo koyun eti ile (5000) kilo sığır etinin ihale günü olan 24-9-936 Perşembe günü saat 16 da istekli çıkmadığından on gün temdit edilmiştir. Koyun etinin tahmin bedeli (2700) lira sığır etinin tahmin bedeli (900) liradır.

Şartnamesi hergün satın alma komisyonunda parasız okunabilir.

Eksiltme 5-10-936 Pazartesi günü saat 15 de Trabzon kalesindeki garnizon binasında satın alma komisyonunda yapılacaktır.

Eksiltme açık eksiltme usulile olacaktır.

Sığır etinin muvakkat teminatı (67) lira (50) ku ruş koyun etinin muvakkat teminatı (102) lira (50) kuruştur.

İstekliler mezkûr gün ve saatta kalede satın alma komisyonuna müracaatları ilân olunur.

İlân

Trabzon lera menurluğundarı:

Halen ikametgâhi meçhul Trabzon'da Murathanoğlu Hasana...

Osmanlı bankası memurlarından Mehmet Asıma olan ve icra dairesi tarafından verilen 18-4-936 tarih ve 932-1882 nolu vesika

mucibince ipotekli borcunuzdan bakiyye kalan 4461 lira borcunuzun haciz yoluyla takib ve tahsili

alacaklı vekili Salih Zeki tarafından talep edilmiş olmasına binaen bu bapta imlâ edilen ve berayı

tebliğ mubaşire verilen 28 ağustos 936 tarihli ödeme emri ile işbu

borçtan 300 kilo fındığınız üzerine konulan ihtiyati haciz kararının tebliğini tezammun edea evrak

arkalarına İstanbul'da Karadeniz otelinde müsafireten ikamet etmekte olduğunuz mubaşir tarafından

şerh verilmiş bunun üzerine ödeme emirleri İstanbul tebliği

gati adliye müdürlüğüne gönderilmiş ve orada dahi bulunamadığınızdan

kâğıtlar bilâ tebliğ iade edilmiş ve alacaklı vekili de tebliğin

ilânı yapılmamasını istemiş olsuette de karar verilmiş olduğundan yukarıda yazılı borcunuzu

tarihi ilândan itibaren bir ay için

Kayıt ve kabul**muamelesi****Ortatecim okulu direktörlüğünden:**

Okulumuza kayıt ve kabul muamelesi devam etmektedir.

de ödemeniz borcun tamamına ve ya bir kısmına ve yahut alacaklının takibat icrası hakkına bir itirazınız varsa yine bu müddet için de istida ile şifahi icra dairesine bildiriniz, bildirmediğiniz takdirde bu müddet içinde 74 duncü madde mucibince mal beyanında bulunmanız lâzımdır.

Beyanda bulunmazsanız haps ile tazyik olunacağınız ve hakikatta muhalif beyanda bulunduğunuz takdirde haps ile cezalanacağınız borcu ödemez veya itiraz etmezseniz hakkınızda cebri icraya devam edileceği ödeme emri makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

HABİK

Rengi solmıyan, kalıbı bozulmıyan dünyanın en iyi şapkasıdır.

Trabzon ve Doğu vilâyetleri için satış yeri

Harunlar Müessesesidir.

Ayrıca çok ucuz kadın erkek ve çocuk şapkalarının çok zengin ve ucuz çeşitleri gelmiştir.

Mevsimlik Kumaşlar

Bayanlara ve Baylara mahsus kumaşların yeni çeşitleri gelmiştir.

En yüksek Terzilik Sanatı..

Memurlar için : Taksitle muamele yapılmaktadır....

Kunduracılar caddesi

Tüccar terzi OSMAN NURİ SEZMEN

Remington

Yazı makinelerinin son modellerini en ucuz fiatlarla mağazamızdan temin edebilirsiniz..

Omega

Cep ve kol saatlarının en fantazi ve en son şekilleri gelmiştir..

HISLON

Cep ve kol saatları dünyanın en hassas saatlarıdır.

Adres : TRABZON Hami ve Kemal Nalbantlar Mağazası
Kunduracılar caddesi

OSRAM

CEREYANDAN TASARRUF!
Bunu kim istermez?

Fazla ziya neşredip az cereyan veren yegâne ampullardır.

Markaya dikkat edip yalnız bu lambaları isteyiniz. Çünkü güneşten de parlak ziya verirler.

Bütün Bakkal mağazalarında bulunur.

YENİYOL BASİMEVİ

Yeni, temiz ve çeşitli hurufat ile bütün matbaa işlerini

En temiz, en ucuz bir surette yapar..

Hariçten verilecek siparişleri kısa bir zamanda hezırlar ve gönderir.